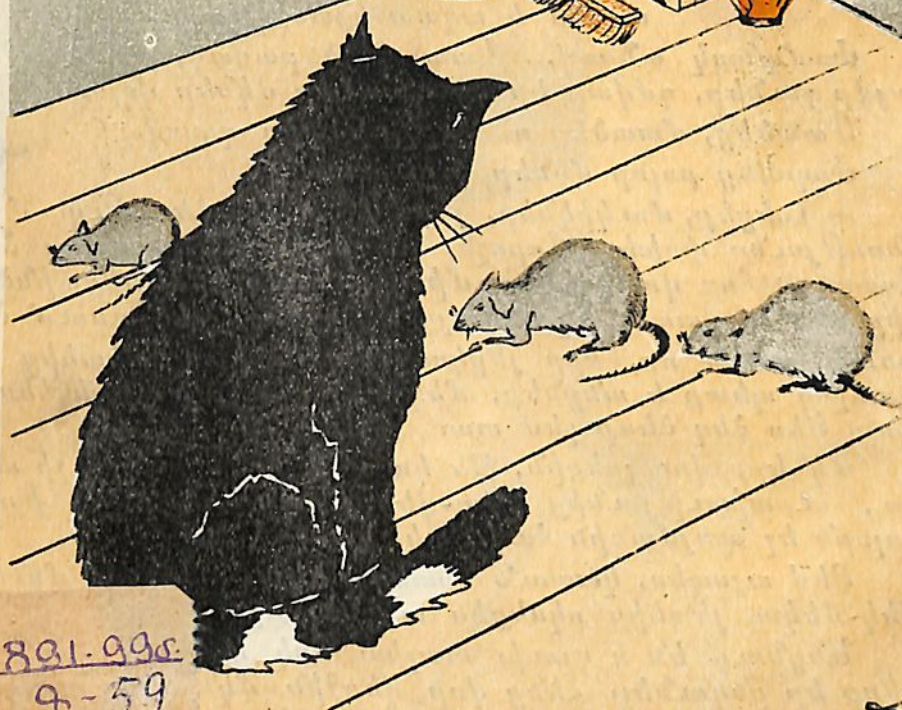

== ԳԻՍԱԿ ==

ԱՄԲԵՆ ՈՒ ՌԱՄԲԵՆ

891.990.
Գ-59

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ

1936

ԱՄԲԵՆ ՈՒ ՌԱՄԲԵՆ

(Հնդկական գրույց)

ի մեծ տուն — մեջն ապրում եր խորամանկ կատուն:

ի մեծ տուն — տան մեջ բազմաթիվ մկներ: Կատուն փորսում եր մկներին, անուշ անում և ազատ կյանք քաշում:

Ժամանակ անցավ... Կատուն ծերացավ, ել առաջվա առջիկ չուներ, գծվար եր նրա համար մկներ փորսալը:

Մտածեց, մտածեց ու վերջը հնարը գտավ:

Ժողովեց բոլոր մկներին ու ասաց.

— Լսեցեք, մուկիկներ, յես եմ կանչել ձեզ: Ուզում եմ բնությունս փոխեր Վորոշել եմ ալյուս ձեռք չտալ ձեզ: Աղատ, անհոգ վաղվադեցեք, մի վախենաք ինձանից. ինձանից ձեզ ել փտանգ չկա: Բայց մի պահանջ եմ դնում ձեր առաջ. ամեն որ, որը յերկու անգամ իրար հետևից իմ առաջով պետք ե անցնեք, մեկ-մեկ գլուխ տաք և հեռանաք: Յես ձեզ ձեռք չեմ տա:

Մկները փոր լսեցին, թե կատուն իրենց ձեռք չի տալու, ուրախությունից վեր-վեր թռան, և ել ինչ խոսք, բոլորն ել պայմանին հավան կացան:

Յեվ այսպես, կատուն նստեց անկյունում, իսկ մկները մեկ-մեկու յետևից սկսեցին անցնել նրա առաջով:

Անցնում են և գլուխ տալիս: Իսկ կատուն հանգիստ դիրք եր ընդունել: Հենց փոր վերջին մկնիկը մտաեցավ, կանգ առավ և գլուխ տվեց, մեր կատուն՝ հափ — վրա ընկավ և բռնելն ու ուտելը մեկ յեղավ:

Մյուս մկներն արդեն առաջ ելին անցել և փոշինչ չնկատեցին:

Յեվ այսպես՝ որը յերկու անգամ, կատուն հանգիստ

4017 40273

որական յերկու մուկ եր անուշ անում ու շատ զոհ եր իր վիճակից:

Յերկու մտերիմ՝ Սմբեն ու Ռամբեն նկատեցին, փոր քանի գնում, այնքան իրենց ընկերների թիվը պակասում ե: Մի լավ միտք արին ու փորոշեցին կառվին հետևել:

Սմեն անգամ, հենց փոր մկների յերթն սկսվում եր, իրենց փորոշման համաձայն, Սմբեն քայլում եր առաջից, իսկ Ռամբեն՝ ամենից վերջը:

Անցավ Սմբեն, խորը գլուխ տվեց կառվին և ձայն տվեց ընկերոջը.

— Յեղբայր Ռամբե, փորտե՞ղ ես:

— Այստեղ եմ, այստեղ, յեղբայր Սմբե, — պատասխանեց Ռամբեն մյուս ծայրից:

Ու այսպես նրանք շարունակ միմյանց ձայն ելին տալիս, մինչև փոր բոլոր մկները կառվի մոտից հեռանում ելին:

Չարանում եր կատուն, բայց հենց փոր Սմբեյի ձայնը լսում եր, չեր համարձակվում ձեռք տալ Ռամբեյին:

Չարանում եր, բայց ձարն ինչ, քաղցած փորով պառկում եր քնելու:

Հետևյալ օրը նույն բանը կրկնվեց. Սմբեն կանգնում եր, Ռամբեն պատասխանում: Դարձյալ կատուն վախենում եր դիպչել Ռամբեյին ու դարձյալ պառկում եր քաղցած փորով:

Յերրորդ օրը մկները, ինչպես միշտ, անցնում ելին կառվի առջևով: Սմբեն կանչեց բարձրաձայն.

— Յեղբայր Ռամբե, յեղբայր Ռամբե, փորտե՞ղ ես:

— Այստեղ եմ, յեղբայր Սմբե, այստեղ եմ, — ձայնակցեց Ռամբեն, իսկ ինքն աչքի տակով նայեց կառվին, փոր չլինի թե հանկարծ հարձակվի:

Համբերությունից դուրս յեկավ կատուն, թռավ մկան վրա, բայց Ռամբեյի հետքն անգամ չեր մնացել:

Մնացած բոլոր մկներն ել փախան այս ու այն կողմ. տեսան, փոր դործ ունեն խաբերա կառվի հետ, փոր նրանից փառնցն անպակաս ե:

Ու այն օրվանից մկներն այլևս կառվի առաջով չելին անցնում յերբեք:

— Խրճիթում ամենևին ջուր չկա, — ասաց տատիկը, — գնամ առուն, ջուր բերեմ:

Դուլերն ուսափայտով վերցրեց ու գնաց:

Նայեց թոռնիկը, նրա սիրտն ել ջուր ուզեց. վերցրեց ավելի փոքր դուլեր, հագցրեց ուսափայտի ծայրերին ու գնաց: Նայեց արլորիկը, նա ել ուզեց իր համար ջուր բերել: Վերցրեց ել ավելի փոքր դուլեր, հագցրեց ուսա-

փայտի ծայրերին ու վաղեց տատիկի ու թոռնիկի յետևից։
Մուկիկն իր ծակից դուրս նայեց։ Նա ել ուզեց իր հա-
մար ջուր բերել, վերցրեց ամենափոքր դուլերը — մատ-
նոցի չափ, — հազցրեց ուսափայտի ծայրերին ու վազ տվեց։

Ջրով լիքը դուլերով տուն եյին դառնում։

Առջևից գնում էր տատիկը, նրա յետևից թոռնիկը,
ապա արլորիկը, իսկ բոլորից վերջը հանդիսավոր կերպով
քայլում էր մուկիկը։

Ճանապարհի վրա, հասած խնձորենու տակ պառկել —
քնել էր մոխրագույն նապաստակը։ Գիշերը դաշտում յերկար
այս կողմ, այն կողմ վազվզելուց հոգնել էր և հիմա հան-
գրստանում էր։

Գամին որորում էր խնձորենու ճղները, փորոնք ծան-
րաբեռնված եյին հյուսթեղ, խոշոր խնձորներով։

Հանկարծ մի խնձոր պոկվեց ու թռլումի — ուղիղ նա-
պաստակի ճակատին։ Նապաստակը սրտաճաք յեղած՝ քնից
վեր թռավ և փաթաթվեց ուղղակի տատիկի վոտներին։

Վախեցավ տատիկը, վայր ընկավ, ջուրը թափեց։ Հե-
տո վեր թռավ, վազեց ու թագնվեց։

Նապաստակն սկսեց վազել և արշավեց ուղղակի թոռ-

նիկի վրա: Թոռնիկն ընկավ, շուրը թափվեց, հետո վեր
ցատկեց, վազեց ու թագնվեց:

Ավելի շատ փախեցավ նապաստակը և յերկյուղից այլևս
վոչինչ չտեսներով, թռավ ուղղակի աքլորիկի վրա:

Աքլորիկը բարձր ծղրտաց, վայր գցեց դույլերը: Հետո
վազեց ու թագնվեց:

Մուկիկը հենց վոր նկատեց փախչող նապաստակին,
վայր նետեց իր փոքրիկ դույլերը, փախավ — մտավ իր
բունը:

Նստել եր տատիկն ու մտածում եր.

— Լավ ազատվեցի արջի ձեռքից:

Նստել եր թոռնիկն ու մտածում եր.

— Ինչ լավ ազատվեցի գայլի ձեռքից:

Աքլորիկը նստած մտածում եր.

— Ինչ բախտ եր, վոր կարողացա ազատվել կատաղի
աղվեսից:

Մուկիկը բնում նստած մտածում եր.

— Ա՛յ թե լավ փախա գազան կատվի ձեռքից:

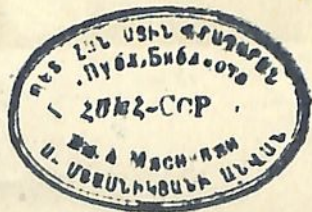
Իսկ նապաստակը, իր բոլոր ույծերը լարած, առանց
յետ նայելու՝ դեռ շարունակում եր վազել, վազել անտառ
ու թագնվեց տերևների կույտի մեջ:

Խեղճը հազիվ եր շունչը յետ բերում: Յերկար ժամա-
նակ չեր կարողանում ուշքի գալ:

Վերջապես շունչը յետ բերեց, ուշքի յեկավ, մտածեց.

— Համա ահ կերա, հա... Վհնց եյին յետևիցս ընկել.
քիչ մնաց բռնեյին, բայց ինձ շղթիկ կասեն, փախա ու
ազատվեցի:

Տեխ. խմբագիր՝ Ս. Գաապարյան
Նկարիչ՝ Նելլի Լի
Արագրիչ՝ Ս. Շանթազյան

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0395843

Գլավիլիսի լիազոր Հ. Ս. 1102. Պատկեր 674. Հրատ. 3726. Տիրաժ 5000

Պետհրատի տպարան, Յերեվան, ԻԼ Գեոմի, № 4

605

7830

ԳԻՆԸ 1 ՌՈՒԲ.

ГИСАК
АМБЕ И РАМБЕ

Гиз ССР Армении, Эривань, 1936 г.